

blozen geponeerd dat het openbaar ministerie het Parlement via rapporten en dergelijke in staat zou moeten stellen om het door hem gevoerde beleid te controleren.

4. Potsierlijk is het in mijn ogen tenslotte dat mensen die zelf op geen enkele manier vertrouwd zijn met het praktische politiewerk en ook niet rechtstreeks verantwoordelijk zijn (geweest) voor welk politiebeleid dan ook, mij verwijten vanuit een ivoren toren te spreken. Dit verwijt is wellicht nog het beste bewijs van de armoede van hun (tegen)betog. De SP zou best wat wetenschap kunnen gebruiken.

prof. dr. C. Fijnaut

Belangengroep minderjarigen

De Belangengroep Minderjarigen is een organisatie van en voor jongeren uit de jeugdbescherming. Ze komt op voor de belangen van de zojuist vernoemde groep en ze kadert haar werking in het ganse streven naar een stevigere rechtspositie voor de nog steeds als handelingsonbekwaam veronderstelde jongere.

De jeugdbeschermingsjongere wordt zeer sterk gekonfronteerd met de door de volwassenen vooropgestelde handelingsonbekwaamheid en het daaruit voortvloeiend gevoel van onmacht. Volwassenen die hem volledig vreemd zijn bepalen zijn toekomst en hebben daarbij een alleenbeslissingsrecht. Hij is meestal in de onmogelijkheid om aan de eigen situatie iets te veranderen ook al is het duidelijk dat, door de manier waarop het nu allemaal voor hem geregeld wordt, een heleboel kansen verloren gaan.

De jeugdbescherming is immers een konsekwentie van de vooropgestelde handelingsonbekwaamheid van de jongere. Het is een specifieke vorm van machtsuitoefening met overnemen van de verantwoordelijkheid van de minderjarige. Het uitgangspunt daarbij is dat de 'beschermer' het belang van de jongere juist ziet. Om dat belang juist te kunnen zien is het zelfs niet nodig dat hij de rechtstreeks betrokkene aanhoort, de jongere is enkel onderwerp van de rechtelijke beslissing. Hij wordt niet erkend als partij en als dusdanig moet met zijn mening geen rekening worden gehouden. Verder houdt dit in dat hij zich niet kan verzetten tegen een genomen beslissing, hij heeft geen initiatiefrecht tot procederen.

Hetzelfde onmachtsgevoel, dezelfde onmondigheid vinden we terug op het niveau van de opvang. Ook hier zijn de jongeren dikwijls afhankelijk van de goede wil van volwassenen.

Uitgangspunt

De Belangengroep Minderjarigen wil de strijd voor een stevigere rechtspositie voor elke minderjarige meevoeren en dat vanuit de sterk aangevoelde nood daaraan bij de jeugdbeschermingsjongere.

Eerst en vooral is het belangrijk dat jongeren vat krijgen op hun eigen leven, dat ze niet enkel marionetten zijn in handen van de + éénentwintigers. Konkreet gezien binnen de jeugdbescherming betekent dit dat men jongeren erkent als partij en dat ze gehoord worden door de plaatsende instanties, dat ze in beroep kunnen gaan tegen een uitspraak van de jeugdbeschermingsinstanties en dat ze vanaf het eerste contact met de rechtbank recht hebben op juridische bijstand.

Op instellingsniveau mag de democratisering niet langer alleen een eis zijn van de opvoedersgroep. Ze moet ook gerealiseerd worden voor de bewoners zelf, de jongeren. Eens onderwerp van een plaatsing in een instelling is het normaal dat men meebepaalt hoe de dingen georganiseerd worden binnen het tehuis.

Klachten met betrekking tot instellingen, afkomstig van jongeren, moeten worden serieus genomen. Een duidelijk, gemakkelijk te hanteren klachtrecht is een noodzakelijkheid.

Jongeren moeten mee het nationaal en gewestelijk beleid kunnen evalueren daar waar het hen rechtstreeks of onrechtstreeks aanbelangt.

In de Europese verklaring van de Rechten van de Mens wordt aan die mens een aantal rechten toegewezen die moeten instaan voor de bescherming van zijn privé-leven. Een minderjarige in België blijkt echter niet op die rechten beroep te kunnen doen. En dat geldt zeker voor een instellingsjongere. Daarom dat we hier nog moeten pleiten voor briefgeheim, voor de mogelijkheid contacten te blijven onderhouden met vrienden en kennissen buiten de instelling zonder al te veel controle daarop, voor een eigen kamer ... voor de mogelijkheid een eigen leven te kunnen opbouwen zodat men meer is dan enkel een lid van een groep.

Aanpak

De strijd voor een betere rechtspositie moet door de jongere zelf gevoerd worden. Hij weet het best waar het schoentje werkelijk knelt. Hij kan echter pas zijn positie juist inschatten als hij een degelijke kennis heeft van de eigen rechten en plichten. De onmondigheid van de jeugdbeschermingsjongere is bovendien niet los te koppelen van de zwakke rechtspositie van de minderjarige in het algemeen.

Daarom vindt de Belangengroep Minderjarigen het doorgeven van informatie over de rechten en plichten in het algemeen en over deze binnen de jeugdbescherming een belangrijke taak. In de praktijk gebeurt dit tijdens bezoeken aan instellingen en via het tijdschriftje Minder dan Jarig.

Jongeren worden ertoe aangezet om de rechten die ze hebben op te eisen en om te werken met de middelen waarover ze nu reeds beschikken (zo is er bijvoorbeeld de kans om in verband met de pedagogische aanpak in instellingen klacht neer te leggen bij de provinciale inspectie).

We sporen hen aan om bij overplaatsing zelf mee naar alternatieven te zoeken, om bij vragen of ontevredenheid naar de verantwoordelijke vast afgevaardigde te stappen.

Via het zelf formuleren van voorstellen krijgt men meer vat op de eigen situatie en worden de betreffende instanties gekonfronteerd met het feit dat jongeren wel degelijk een eigen mening hebben, wel degelijk weten waar ze naartoe willen.

Binnen de instelling proberen we het begrip 'inspraak' te introduceren via het aanmoedigen van het oprichten van bewonersgroepen (groep bestaande uit de jongeren die in de instelling verblijven en een vertegenwoordiger van het opvoedend personeel, waar de manier waarop alles verloopt in de instelling wordt geëvalueerd, besproken; de inbreng van de jongeren is medebepalend). Naar het beleid toe wordt gewerkt via het formuleren van aanvullingen, verduidelijkingen bij wetten of door voorstellen te doen. Op die manier tracht de Belangengroep een eerste bijdrage te realiseren aan de totstandkoming van het beleid, een bijdrage vanuit de jongeren.

De Belangengroep Minderjarigen gaat tevens gesprekken voeren met instellingshoofden, opvoeders, beleidsverantwoordelijken en dit met de bedoeling bij hen een mentaliteitsverandering te realiseren namelijk het erkennen van de handelingsbekwaamheid van minderjarigen en het aanvaarden van hen als waardige gesprekspartners.

Als u meer wil afweten van de B.M., als U graag het tijdschriftje Minder dan Jarig krijgt, dan kan U ons altijd kontakteren op het volgende adres: Breughelstraat 31, 2018 Antwerpen.